

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X
trvale bytem X
adresa pro doručování X
zastoupen obecným zmocněncem X
adresa pro doručování X

proti

žalovanému: Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Ústí nad Labem
sídlem Revoluční 3289/15, Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2022, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě žalobce brojí proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Liberec (dále jen „správní orgán I. stupně“ či „OSSZ“) ze dne 12. 5. 2022, č. j. X. Tímto prvostupňovým rozhodnutím bylo částečně vyhověno žalobcem uplatněné námitce

promlčení ve věci doplatku na pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a penále ve výši 371 430 Kč za období od 1. 1. 2000 do 29. 3. 2010. Žalovaný ve změnovém rozhodnutí uvedl, že předmětné námitce promlčení za období od 11. 5. 2000 do 29. 3. 2010 se ve výši 281 181 Kč vyhovuje, zatímco ve výši 90 249 Kč se námitce nevyhovuje.

2. Z předloženého správního spisu plyne, že dne 27. 4. 2022 uplatnil žalobce u správního orgánu I. stupně námitku promlčení všech pohledávek uvedených v exekučním příkazu ze dne 10. 3. 2022, č. j. X. Na základě takto podané námitky vydal správní orgán I. stupně výše zmíněné rozhodnutí. V jeho odůvodnění popsal svůj náhled na promlčení jednotlivých pohledávek, mj. uvedl, že pohledávky ve výši 84 993 Kč a 5 256 Kč nejsou promlčeny, když příslušné právní tituly nabyly právní moci dne 2. 10. 2010, resp. 29. 7. 2011, přičemž promlčecí doba neběžela po dobu správní exekuce, tedy 1 183 dní, resp. 275 dní. K odvolání žalobce přezkoumal prvostupňové rozhodnutí žalovaný.
3. Ten v napadeném rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah rozhodnutí správního orgánu I. stupně s tím, že je rozhodováno o žalobcově námitce promlčení v návaznosti na ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zákon o pojistném“). Ve vztahu k později žalobcem uplatněným žalobním bodům je relevantní, že dle žalovaného byl dne 8. 7. 2011 vystaven platební výměr č. j. 45005/130/9014/08.07.11/ABE/1313/PV na dluh ve výši 5 256 Kč, na nějž navázal exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb ze dne 15. 9. 2014, který by žalobci doručen na adresu trvalého pobytu X a to dne 20. 10. 2014, kdy nabyl právní moci. Promlčecí lhůta dle žalovaného neběžela po dobu výkonu správní exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb od 15. 9. 2014 do 28. 4. 2015, tj. 226 dnů. Promlčecí lhůta by uplynula dne 13. 3. 2022, dne 10. 3. 2022 však byla zahájena nová exekuce, pročež nemohlo dojít k promlčení pohledávky, které žalobce namítl v námitce doručené OSSZ dne 27. 4. 2022. Ve vztahu k dluhu ve výši 5 256 Kč tedy není námitka promlčení oprávněná.
4. Pokud jde o doručování, žalovaný uvedl, že žalobce nikdy neoznámil žádnou doručovací adresu pro účely výkonu jednotlivých agend. Protože na přehledu OSVČ za rok 2009 uvedl adresu X, byl mu tam následně doručován platební výměr, nicméně tato adresa nebyla nahlášena jako ta, na kterou má správní orgán obecně doručovat, proto zde nelze využít fikce doručení a tato adresa není využívána v rámci jiných řízení či agend. K dalším dluhům žalobce žalovaný uvedl a zdůvodnil, že neoprávněná je rovněž námitka promlčení ohledně částky 84 993 Kč. Celkem tedy žalovaný nevyhověl námitce promlčení v rozsahu 90 249 Kč. Naopak ve zbylé části, tedy ohledně částky 281 181 Kč, námitce promlčení vyhověl. Ke změně rozhodnutí správního orgánu I. stupně přistoupil, neboť ten dílčím způsobem chybně posoudil běh promlčecí lhůty a ve výroku svého rozhodnutí nespecifikoval, do jaké výše se námitka promlčení vyhovuje.
5. Žalobce v podané žalobě uvedl, že žalovaný vycházel ze zastřené právního stavu, kdy se domníval, že exekuční příkaz ze dne 15. 9. 2014, č. j. 45005/040332/14/220/AJA, nabyl právní moci. To však není pravda, neboť tento exekuční příkaz nebyl žalobci nikdy doručen, a jeho prostřednictvím vymáhaná pohledávka je tedy od 29. 7. 2021 promlčena, neboť v důsledku nedoručení exekučního příkazu nikdy nedošlo k přerušení běhu promlčecí lhůty.

Důvodem nedoručení exekučního příkazu žalobci je, že zásilky byly žalobci zaslány na vadné adresy X a X, ačkoli dle obsahu spisů bylo OSSZ Liberec nejméně od 5. 11. 2008 známo, že doručovací adresa žalobce je X, na kterou byl ostatně zaslán i platební výměr ze dne 8. 7. 2011, č. j. 45005/130/9014/08.07.11/ABE/1313/PV. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 1 As 461/2017-33, žalobce uvedl, že není jeho povinností hlásit správnímu orgánu změnu doručovací adresy, postačí, že je tato adresa v podkladech řízení. Exekuční příkaz tedy nezastavil běh promlčecí lhůty, a to také proto, že až do 31. 12. 2018 mu zákon ani tuto moc nedával.

6. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Uvedl, že spisová dokumentace neobsahuje žalobcův jednoznačný projev vůle ohledně doručovací adresy pro výkon jednotlivých agend. Pro účely vyměření pojistného nicméně byla využívána mj. adresa X, kterou žalobce pravděpodobně sdělil telefonicky, a kam mu byly zasílány některé dokumenty. V minulosti byla rovněž využívána adresa X. Na pozdějších písemnostech žalobce uvádí adresu X. Vzhledem k různému uvádění adres a bez projevu jednoznačné vůle ohledně doručovací adresy X došlo na straně správního orgánu k důvodným pochybnostem, proto doručil předmětný exekuční příkaz na adresu trvalého pobytu žalobce, tj. X. Nadto nemá doručení exekučního příkazu dlužníkovi žádný vliv na běh promlčecí lhůty, protože okamžik zahájení výkonu rozhodnutí daňovou exekucí je vymezen vydáním exekučního příkazu, tedy jeho vypravením, nikoli doručením. Od 15. 9. 2014, kdy byl exekuční příkaz vypraven, proto promlčecí lhůta neběžela. Žalovaný dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2011, č. j. 3 Ads 7/2011-48, který deklaruje, že promlčecí lhůta neběží po dobu řízení u soudu a po dobu provádění výkonu rozhodnutí. Doplnil, že nesprávný je petit žaloby, která nesměruje do jiných částí rozhodnutí žalovaného, než je ta, jež se týká pohledávky uvedené v předmětném exekučním příkazu ze dne 15. 9. 2014.
7. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
8. K projednání věci nařídil soud jednání. Při něm účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích. Dokazování soud neprováděl, neboť toho k vypořádání žaloby nebylo třeba. Účastníci ostatně důkazních návrhů neměli, pouze zmocněnec žalobce navrhl dokazování správním spisem, jímž však soud ve správním soudnictví dokazování neprovádí.
9. Předně soud uvádí, že žalobce v petitu žaloby navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného změnil tak, že vyhoví žalobcově námitce promlčení v rozsahu, v němž jí žalovaný nevyhověl. Přestože k takovému postupu není soud v soudním řízení správním vůbec oprávněn, považuje podanou žalobu za projednatelnou, neboť žalobce v ní dokázal zformulovat své výhrady proti napadenému rozhodnutí, na jejichž základě nemohl u správního soudu žádat nic jiného nežli zrušení napadeného rozhodnutí.
10. Uplatněné žalobní námitky se týkají výhradně pohledávky uvedené v exekučním příkazu ze dne 15. 9. 2014, č. j. 45005/040332/14/220/AJA. Uváděl-li žalobce, že relevantní právní

úprava s vydáním exekučního příkazu nespojovala stavení promlčecí lhůty, soud tento názor nesdílí.

11. Zákon o pojistném v ustanovení § 18 odst. 2, ve znění účinném do 31. 12. 2008, stanovoval, že *právo vymáhat pojistné se promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno*. Do tohoto ustanovení od 1. 1. 2009 přibyla věta: *Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu*. Od 1. 2. 2018 byla tato druhá věta změněna tak, že: *Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu a po dobu provádění exekuce na peněžité plnění exekučním správním orgánem*.
12. Z uvedeného plyne, že v září 2014, kdy byl předmětný exekuční příkaz OSSZ vydán, citované ustanovení skutečně ještě výslovně nehovořilo o provádění exekuce exekučním správním orgánem. I přesto je však bylo třeba vykládat nejen ryze jazykovou metodou, nýbrž v souladu s podstatou a smyslem institutu promlčení, jehož se předmětné ustanovení týká, avšak neupravuje jej komplexně. Soud připomíná, že již k prvotnímu znění ustanovení § 18 odst. 2 zákona o pojistném, které hovořilo pouze o desetileté promlčecí lhůtě bez zmínky o jejím stavení, judikatura uváděla, že při neúplné úpravě promlčení v zákoně o pojistném je nutno aplikovat ustanovení občanského zákoníku – tehdy zákona č. 40/1964 Sb. – o promlčení (srov. usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2012, sp. zn. 31 Cdo 1103/2010, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2016, č. j. 10 Ads 74/2016-28).
13. Již ve vztahu k tehdejší úpravě, jakož i úpravě účinné po novele od 1. 1. 2009, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 6. 2011, č. j. 3 Ads 7/2011-48, odkazoval na tehdejší znění ustanovení § 112 občanského zákoníku z roku 1964, dle něž *uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba od tohoto uplatnění po dobu řízení neběží*, a vyslovil, že promlčecí doba neběží po dobu vykonávacího řízení u soudu, neboť takové otázky se tehdy řešený případ týkal.
14. V nynější věci nebylo zahájeno vykonávací řízení u soudu, neboť zákonná úprava zná pro daný případ jiný způsob vymáhání dlužné pohledávky – daňovou exekuci. Relevantní znění ustanovení § 18 odst. 2 zákona o pojistném sice o provádění exekuce jinou než soudní cestou nehovořilo, dle výše zmíněné judikatury se však jedná o kusou úpravu, kterou je třeba doplnit obecnou úpravou promlčení. V době vydání zde řešeného exekučního příkazu již klíčovým obecným ustanovením nebyl § 112 občanského zákoníku z roku 1964, nýbrž svou podstatou obdobný § 648 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Toto ustanovení zakotvuje, že *uplatní-li věřitel v promlčecí lhůtě právo u orgánu veřejné moci a pokračuje-li řádně v zahájeném řízení, promlčecí lhůta neběží. To platí i o právu již vykonatelném, pokud byl pro ně navržen výkon rozhodnutí nebo navrženo nařízení exekuce*.
15. Z uvedeného ustanovení, stejně jako dříve z úpravy starého občanského zákoníku, plyne, že promlčení nemá postihnout bdělého věřitele, který skrze příslušný orgán veřejné moci činí aktivní kroky k vymožení své pohledávky. K promlčení naopak dojde v případě pasivního věřitele, který se na orgán veřejné moci za účelem vymožení pohledávky včas neobrátil. Do popředí tedy vystupuje aktivita či pasivita věřitele, který se včas vydá či nevydá zákonem předpokládanou cestou k vymožení pohledávky prostřednictvím veřejné moci. Není však namístě diskriminovat toho věřitele, který byl včas aktivní, avšak jehož zákonná cesta nevedla

- např. přes soudní výkon rozhodnutí dle šesté části zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, nýbrž skrze daňovou exekuci dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Z důvodů spočívajících v samotné podstatě institutu promlčení má soud za to, že ustanovení § 18 odst. 2 zákona o pojistném bylo třeba i ve znění účinném do 31. 1. 2018 vykládat tak, jak bylo posléze novelou doplněno. Po dobu provádění exekuce na peněžité plnění exekučním správním orgánem tedy promlčecí lhůta skutečně neběžela, přestože se nejednalo o vykonávací řízení u soudu, nýbrž jiný zákonem předpokládaný typ vykonávacího řízení u orgánu veřejné moci.
16. Další námitka žalobce pak směřovala k tomu, že předmětný exekuční příkaz nezastavil běh promlčecí lhůty, protože z důvodu nedostatku jeho řádného doručení nenabyl právní moci. K tomu soud uvádí, že stavení promlčecí lhůty dle § 18 odst. 2 zákona o pojistném ve spojení s obecnou úpravou promlčení, jak ji soud zmiňoval výše, není spojeno s doručením exekučního příkazu dlužníkovi.
 17. Podle § 178 odst. 1 daňového řádu se daňová exekuce nařizuje vydáním exekučního příkazu, čímž je zahájeno exekuční řízení. Podle § 101 odst. 2 daňového řádu je rozhodnutí vydané okamžikem, kdy byl učiněn úkon k jeho doručení.
 18. Dle spisového materiálu byl předmětný exekuční příkaz dne 15. 9. 2014 vypraven, tedy byl učiněn úkon k jeho doručení. To je zřejmé nejen z razítka „vypraveno dne“ vyznačeného na exekučním příkazu, ale rovněž z doručenky prokazující doručení exekučního příkazu poskytovateli platebních služeb mBank S. A., kteréžto bance byl exekuční příkaz již dne 15. 9. 2014 dodán do datové schránky, doručen pak následujícího dne. Daňové exekuční řízení není zahajováno doručením exekučního příkazu dlužníkovi, nýbrž v souladu s § 178 odst. 1 daňového řádu již vydáním exekučního příkazu. V daňové exekuci prováděné OSSZ, jež stojí ve sjednocené pozici věřitele a exekučního správního orgánu, je právě vydání exekučního příkazu shora popsáním aktivním krokem věřitele, jenž dává najevo, že není liknavý a hodlá svou pohledávku prostřednictvím veřejné moci vymáhat. Optikou institutu promlčení tedy OSSZ učinila dost, aby vyloučila pro ni neblahý efekt uplynutí promlčecí lhůty. K vydání exekučního příkazu z výše uvedených důvodů bezpochyby došlo a v návaznosti na něj pak byla také exekuce prováděna, když poskytovatel platebních služeb byl povinen již od 16. 9. 2014 „zmrazit“ peněžní prostředky na účtu žalobce až do výše stanovené exekučním příkazem.
 19. Z uvedeného plyne, že přestože by případné nesprávné doručení exekučního příkazu dlužníkovi mohlo představovat procesní pochybení v exekučním řízení, z hlediska zahájení exekučního řízení a zastavení běhu promlčecí lhůty není tato skutečnost rozhodná. Z tohoto důvodu se soud otázkou vlastního doručení exekučního příkazu žalobci blíže nezabývá. Pro účely tohoto rozhodnutí totiž postačí konstatování, že na základě exekučního příkazu ze dne 15. 9. 2014 skutečně došlo ke stavení běhu promlčecí lhůty, a tento závěr žalovaného tedy není nezákonný.
 20. Ze shora uvedených důvodů považuje soud podanou žalobu za nedůvodnou, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

21. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzeném případě byl úspěšný žalovaný, jemuž náklady řízení nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec dne 19. července 2023

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu